

DOALBA, COMA DE ~

na avançadeta de la seva àrea fins al Sud de València: de l'*Avenc Donzella*, on brolla una gran naixor d'aigua, a les serres de Vallidigna, veg. nota a l'art. *Pismola*; segurament d'un dim. DOC-ELLA i també ací alterat per una contaminació o etim. pop., com escau als topònims ³ quan apareixen en un ambient insòlit.

DOALBA, Coma de ~

Antic nom de la Coma de *Fontlletera* < FONTE LACTARIA, situada a Tregurà, terme de Vilallonga de Ter (Ripollès).

DOC. ANT.: *in combis de Granoylariis et de Doalba* 1305, *et cumbarum de Granoyés et de Doalba* 1414 ¹⁵ (Amigó, *Top. de Vilallonga de Ter*, 349).

ETIM. Com suggereix JCor. (*EntreDL* II, 110-11 i *DECat* III, 108b3-7, s. v. *deu*), es tracta d'una combinació de *dou* < DOCE, forma antiga de *deu* 'naixement d'aigua, indret on brolla una font', la qual s'ha conservat en aquesta comarca (cf. *les Dous d'Abella*), i del mot *alba* < ALBA 'blanca', per tant, 'deu blanquejant'. Cf. *la Dou de Fontalba* a Queralbs. El desenvolupament fonètic de DOCE-ALBA ha estat *Dóž(e)-álba* > *Dođálba* > *Doálba* (*Duálba*). Essent en posició àtona ²⁵ no hi ha el canvi de *ou* en *eu*, propi només de les síl·labes tòniques: *vōce* > ant. *vou* > *veu*, CRUCE > ant. *crou* > *creu*, veg. *LleuresC*, 251. Ph. R.

El DOB

Torrent a la ratlla entre Tregurà i Setcases (Vall de Camprodon, Ripollès), afluent de la dreta del Ter. El nom també s'aplica al serrat adjacent.

PRON. MOD.: *dóp* i *dóp*, oït per Ramon Amigó a diversos pastors i masovers de la rodalia immediata. ³⁵

DOC. ANT. *Lo Canal del Dob, al torrent dit Dob*, en un pergami de masia datat l'any 1684. *Lo Torrent del Dob* en un capbreu de 1568.

ETIM. Vaig suggerir en *EntreDL* II, 76-77, que vingui d'una base pre-romana DUBBO- resultant d'assimilació del cèltic DŪBNO-: que en aquesta forma o en l'assimilada DUMNO- està molt documentada en inscripcions i en NPP de les dues Gàl·lies i les Illes Britàniques (veg. allí el detall dels testimonis) i és derivat en -NO- de l'arrel DUB- de l'indoeuropeu, amplificada ⁴⁵ amb -NO- en l'eslau *d(u)no* 'fons, fonçal'.

Dòdila, V. Vilardòdila

Doi, V. Dui

El DOIX

Mas del Doix, del terme de Poboleda (Priorat) (XIII, 54.11).

ETIM. Possiblement derivat del NP aràbic *Dūwis*, usual a Algèria (*GGAlg.*), de l'arrel *ḍws* 'trepitjar' molt ⁵⁵ productiva en NPP: *Dūwisa*, *Duwisī*, *Dūwās* (ibid. i Hess, 24), amb el retrocés d'accent que és normal en àrab vulgar quan la síl·laba penúltima és llarga: d'on *El-Dūis* > *Dūix* > *Doix*. La *u* que justificaria la *o* catalana, potser per influència de l'arrel *ḍuj* que també ⁶⁰

ha donat molts NPP (Hess, 36a).

DOLÇ, DOLÇA

El fet que en llatí DŪLCIS era la forma femenina de l'adjectiu (no sols la masculina), explica la forma *dolç* dels NLL següents:

Ribadolç, partida del terme de Calassanç (Baixa Ribagorça) (XLIX, 9).

Aiguadolç, partida del terme de Port de la Selva (Alt Empordà).

Comadolç, *Comadó*, vegeu s. v.

També n'hi ha de més moderns, amb el femení *dolça* del català actual.

Dolça, NP femení medieval: «*io na Dolça dels Marçels --- io Dolça --- Sig. na Dolça*» a. 1290 (MDuque, *Ovarra*, p. 186.2.3). *Na Dolça* mare de Ramon Berenguer IV (cf. *DECat* III, 162b3-4.25-26).

Collet de la Dólça, immediatament a l'O. del poble de Rossell (Baix Maestrat) (xxvii, 114.21).

La Font Dolça, te. de Rodés (Conflent) (xxvi, 203.9).

Molts masculins:

El Moli Dólç, partida del terme de Vilafranca del Maestrat (Alt Maestrat) (xxix, 43.6).

Maset de Dolç, partida del terme de Forcall (Ports de Morella) (xxvii, 195.25; 197.10).

³⁰ *Cases d'En Dolç*, veïnadet a la sortida S. de Vilanova d'Alcolea (Alt Maestrat) (xxviii, 169.4.16).

Casa (de)l Dolç, casa del terme de Petrer (Valls del Vinalopó) (xxxvi, 38.4).

Casa del Dolç, casa del terme d'Agost (Alacantí) (xxxvi, 47.2).

Es Dolç, caleta del terme d'Alcúdia (Mallorca) (xl, 75.17; Mapa Mascaró 7C4).

Can Dólç, casa del terme de Marratxí (Mallorca), al trifini amb Santa Maria i Bunyola (xl, 91.2).

Dolcet, NP documentat l'any 1511: *Dolcet Sala, donzell* (Quadrado, *Forenses y Ciudadanos*, p. 354).

Cingles de la Dolceia (oït *dulséya* per JCor. a Sant Aniol, el 10-iv-1962), damunt i a l'Oest del Santuari de Sant Aniol d'Aguja (Garrotxa). Sembla una antífrasi dels *cingles de la Male(s)a*. Cert que tots els cingles són sempre *maleses*, però el nom es deu haver format per contrast amb uns cingles veïns pitjors, segons la consideració popular. Així com hi ha els Cingles de la *Malè* a la Vall de Ribes i *Malea* en el Maestrat (*DECat* v, 380a30 ss.): ací *-ea* > *-eia*. J. F. C. ⁵⁰

DOLDELLOPS

Llogaret antic, abans granja, que pertanyia al monestir de Poblet.

DOC. ANT.: *locum qui vocatur Dol de Lop qui est in territorio Terragonensi* 1155 (*Cart. Poblet*, 149); *grangiam de Dolore Luporum* 1183 (id., 14).